

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ECONOMICS

DRUGO POGLAVLJE – KREATIVNI PREDUZETNIČI PROCES – DRUGI DIO START PROCES - POKRETANJE POSLA OD NULE I KREIRANJE POSLOVNIH MODELA

III godina: Preduzetnička ekonomija/Preduzetništvo i inovacije

Prof. dr Saša Petković

sasa.petkovic@ef.unibl.org

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ECONOMICS

II SEMINAR : KREATIVNI PRITRIZETNIČI PROCES

Petković, S. (2021). *Prizetništvo i inovacije u digitalnoj eri*. Banja Luka: Univezitet u Banjoj Luci, Ekonomski fakultet i Udruženje ekonomista Republike Srpske SWOT.

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ECONOMICS

Ishodi učenja

Nakon interaktivnog učestvovanja na predavanjima, vježbama i samostalnog i grupnog rada na analizi studija slučaja, bićete u mogućnosti da:

- Razumijete prednosti i nedostatke pokretanja preduzetničkog poduhvata od nule.
- Shvatite suštinu poslovnog modeliranja i inoviranja komponentni ili cijelih poslovnih modela.
- Objasnite i primijenite kanvas (platno) poslovni model.
- Interpretirate korake u Lean startup procesu.

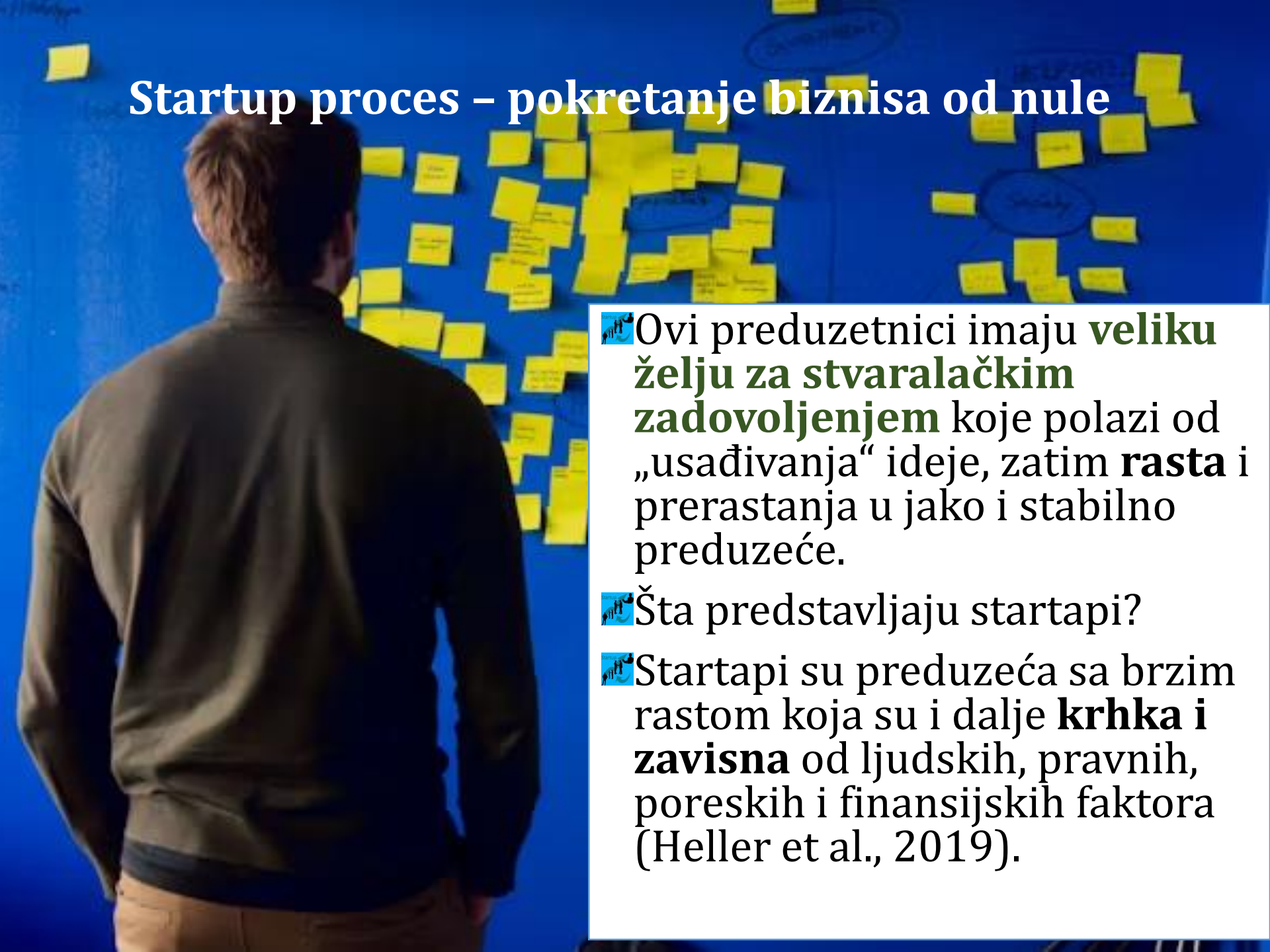

2.5. Startup proces - pokretanje biznisa od nule

Na ovakav korak se uglavnom odlučuju preduzetnici kojima je osnivanje i oblikovanje preduzeća **mного veći i značajniji izazov** u odnosu na kupovinu postojećih preduzeća ili kupovinu franšize.

Startup proces – pokretanje biznisa od nule

Ovi preduzetnici imaju **veliku želju za stvaralačkim zadovoljenjem** koje polazi od „usađivanja“ ideje, zatim **rasta** i prerastanja u jako i stabilno preduzeće.

Šta predstavljaju startapi?

Startapi su preduzeća sa brzim rastom koja su i dalje **krhka i zavisna** od ljudskih, pravnih, poreskih i finansijskih faktora (Heller et al., 2019).

Pokretanje preduzetničkog poduhvata od nule (starting from scratch, engl.) je čin **kreacije poslovnog modela.**

Međutim, pokretanje
biznisa od nule **nosi veće
rizike** od kupovine
preduzeća ili franšize!!!

Zasto?

- ✓ Zbog nepoznavanja ključnih karakteristika novog proizvoda ili usluge od strane maloprodavaca i kupaca, dobavljača i distributera,
- ✓ Pogrešno targetiranje kome je namijenjen novi proizvod ili usluga,
- ✓ Nepovoljna lokacija biznisa,
- ✓ Nebriga o zaštiti životne sredine i nedovoljan stepen društvene odgovornosti.

By www.vanja.me ®

Meeting
at ten

Do it
NOW

**INNOVATE
OR
DIE**

Best Choice
DR. CHOICE
SODA

Dr. Bold
SODA

Dr. Perfect
DR PERFECT
SODA

DR. Bob
SODA

Food Club Dr. Wow!
SODA

Real Dr.
SODA

Dr. Thunder
SODA

SHOP 'N SAVE
Dr. Right
SODA

Big K
DR. K
SODA

Dr. Shaw's
SODA

Diet A+
SODA

Stars & Stripes
DR. STRIPES
SODA

CHILL
SODA

Dr. Skipper
SODA

the DR.
SODA

Dr. Tremor
SODA

Dr. Snap
SODA

dr. perky
SODA

dr. Shasta
SODA

Blue Jay
Dr. Becker
SODA

dr spice
spicy cola
SODA

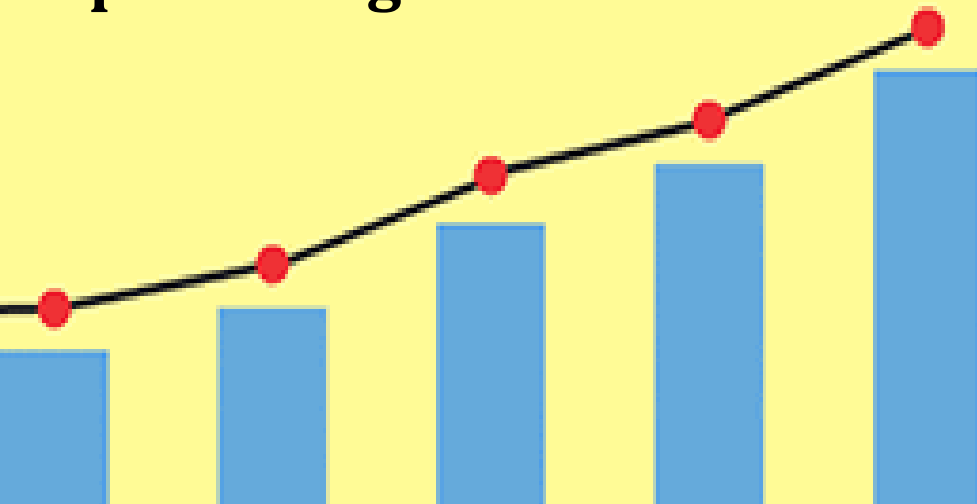
Dr. Fine Soda
SODA

zevia
DR. ZEVIA
SODA

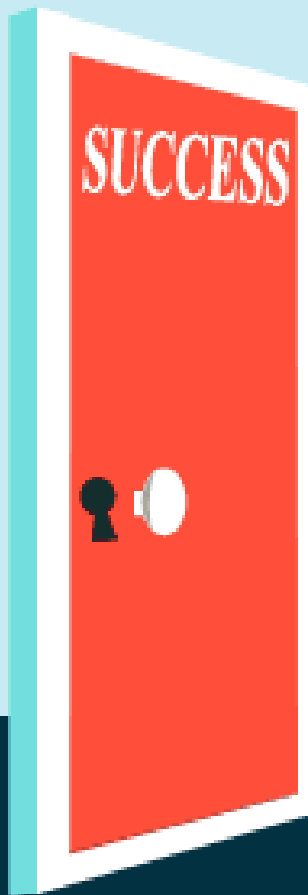
refreshe
Dr. Dynamite
SODA

Razlozi koji se mogu navesti zbog kojih preduzetnik preferira počinjanje posla od „nule“ mogu biti:

- Mogućnost **samostalnog definisanja vizije, misije i strateških ciljeva preduzeća**, vlastite kreacije asortimana proizvoda ili usluga, izgradnja organizacione kulture.
- Kreiranje vlastitog inovativnog **poslovnog modela**.

Razlozi koji se mogu navesti zbog kojih preduzetnik preferira počinjanje posla od „nule“ mogu biti:

- Mogućnost **eliminisanja uočenih grešaka** direktne i indirektno konkurencije, kao rezultat benčmarking aktivnosti.
- **Vlastiti izbor** lokacije, tehnologije i opreme, strateških poslovnih partnera, kao što su dobavljači, banke, zaposleni, konsultanti, itd.
- **Stvaranje vlastitih lojalnih kupaca.**

By www.vanja.me ®

Svega 5% zaposlenih se **osjećaju osposobljenim da inoviraju**

Pri započinjanju biznisa od „nule“, preduzetnik mora imati sveobuhvatne informacije, naročito informacije o ciljanom tržištu.

- ⓪ Postoji li tražnja za proizvodima i uslugama?
- ⓪ Ko su potencijalni kupci?
- ⓪ Gdje se oni nalaze?
- ⓪ Koji je broj potencijalnih kupaca?
- ⓪ Kakva je kupovna moć potencijalnih kupaca?
- ⓪ U kojem će procentu kupovati proizvod - uslugu?
- ⓪ U kojim količinama i koliko često bi kupovali proizvode/ usluge?

14:31:16

- Ali kako da dođemo do odgovora na ova pitanja **ako se radi o potpuno novom proizvodu ili usluzi ili novom poslovnom modelu?**
- Nova paradigma (The Lean start up) polazi od pretpostavke da se **nema vremena za detaljna i formalna predviđanja budućih prihoda i troškova** u na primjer, za period od tri do pet godina, jer jednostavno niko ne posjeduje „čarobnu kuglu“ koja će dati precizne inpute za tako nešto.

14:31:16

Nova paradigma podrazumijeva **MVP proizvod** (Minimum Viable Product) koji se prvi **lansira na tržište**, prikupljaju se povratne informacije sa tržišta, redefiniše se početni poslovni model, ako to tržište zahtijeva, i nudi se paleta proizvoda i usluga, od bazičnog do premium modela.

MVP vs modeli sa više funkcija

MVP vs modeli sa više funkcija

2025

Kriterijumi za uspjeh startapa

Bil Gros (Bill Gross Entrepreneur, 2016), multi-preduzetnik i američki finansijer, slaže se da se **kriterijumi za uspjeh startapa razlikuju u zavisnosti od projekta**, ali određeni kriterijumi su od suštinskog značaja, kao što su sljedeći:

- ideja ili koncept i potreba koju rješava;
- tim koji će realizovati ciljeve i sposobnost pronalaženja potrebnih vještina;
- poslovni model koji će učiniti investicije isplativim;
- finansiranje kao podrška razvoju poslovnog modela i troškovi razvoja; i
- vrijeme tržišne prilike. (Heller et al., 2019, str. 3-4)

Inovativni poslovni modeli

- Poslovni model je najvažniji i možda najteži dio dizajniranja preduzeća, i čini „**srce**“ **preduzetničkog procesa**.
- Poslovni model **octrava logiku određenog preduzetničkog poduhvata**, kojim se rješavaju uočeni problemi ciljanih kupaca i partnera.

Inovativni poslovni modeli

- ✍️ Kompletan poslovni model odnosi se na jedno - na ***vrijednost***.
- ✍️ Poslovni model predstavlja **konceptualni alat** koji sadrži **set ciljeva, koncepata i njihovih odnosa**, s ciljem definisanja poslovne logike određenog preduzeća

Street name and city

Pick up

Return

 1 The Strand, London UK

 Sat 8/11

  19:30 PM GMT

  Sat 8/11

  20:30 PM GMT

[Search](#)

Book in seconds. Drive in minutes.

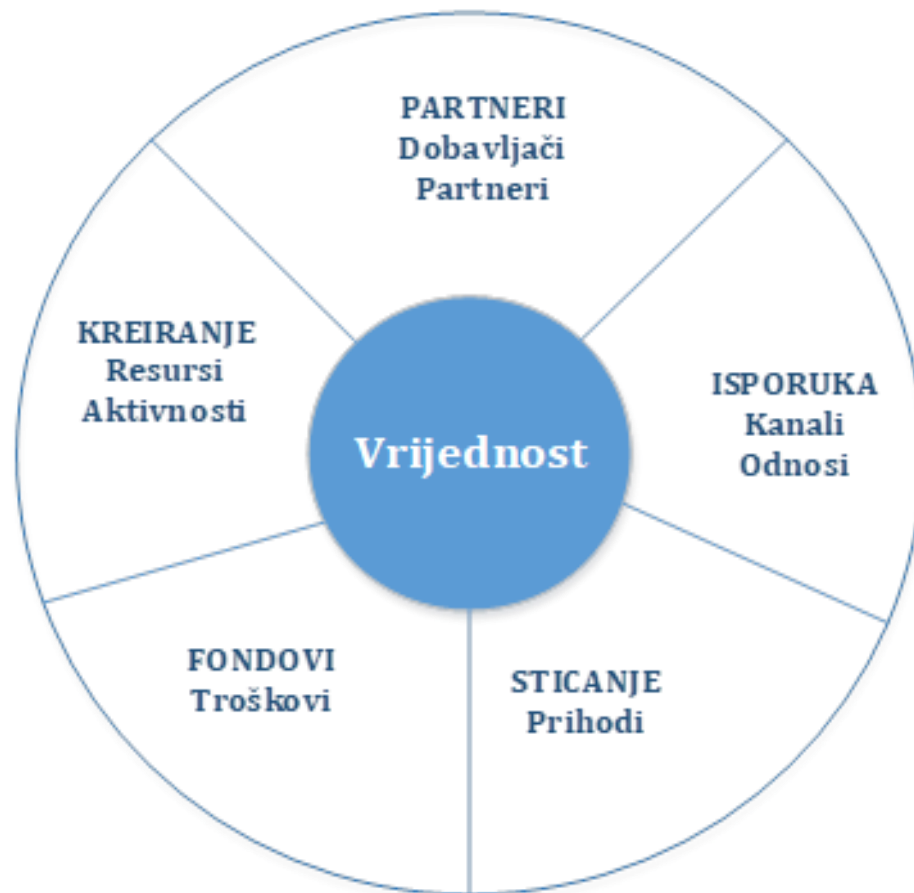
Wheels when you want them® with gas included. Get your first month on us* with code: MONTHOFF.

[Join now](#)

Poslovni model predstavlja konceptualni alat

“U slučaju startup preduzeća, odnosno preduzetnika početnika, ovaj alat može poslužiti za **procjenu preduzetničke ideje i kao temelj za izradu poslovnog plana u budućnosti**” (Kolaković & Mihić, 2020, str. 296).

Dizajniranje i inoviranje poslovnih modela

- ❑ Dizajniranje poslovnih modela **čin je kreacije** i ishod je kreativnog preduzetničkog procesa.
- ❑ Podrazumijeva detaljnu analizu okruženja, uočavanje promjena u okruženju i prilika koje se mogu javiti kao rezultat promjena.

Prijedlog vrijednosti također se može smatrati osnovom svakog poslovnog modela. Prema Alamu (2019, str. 93) postoji šest ključnih komponenti poslovnog modela:

Prijedlog vrijednosti. Prva komponenta o kojoj smo do sada razgovarali usredsređena je na razumijevanje problema koji se rješava, za koga i zašto vrijedi rješavati problem.

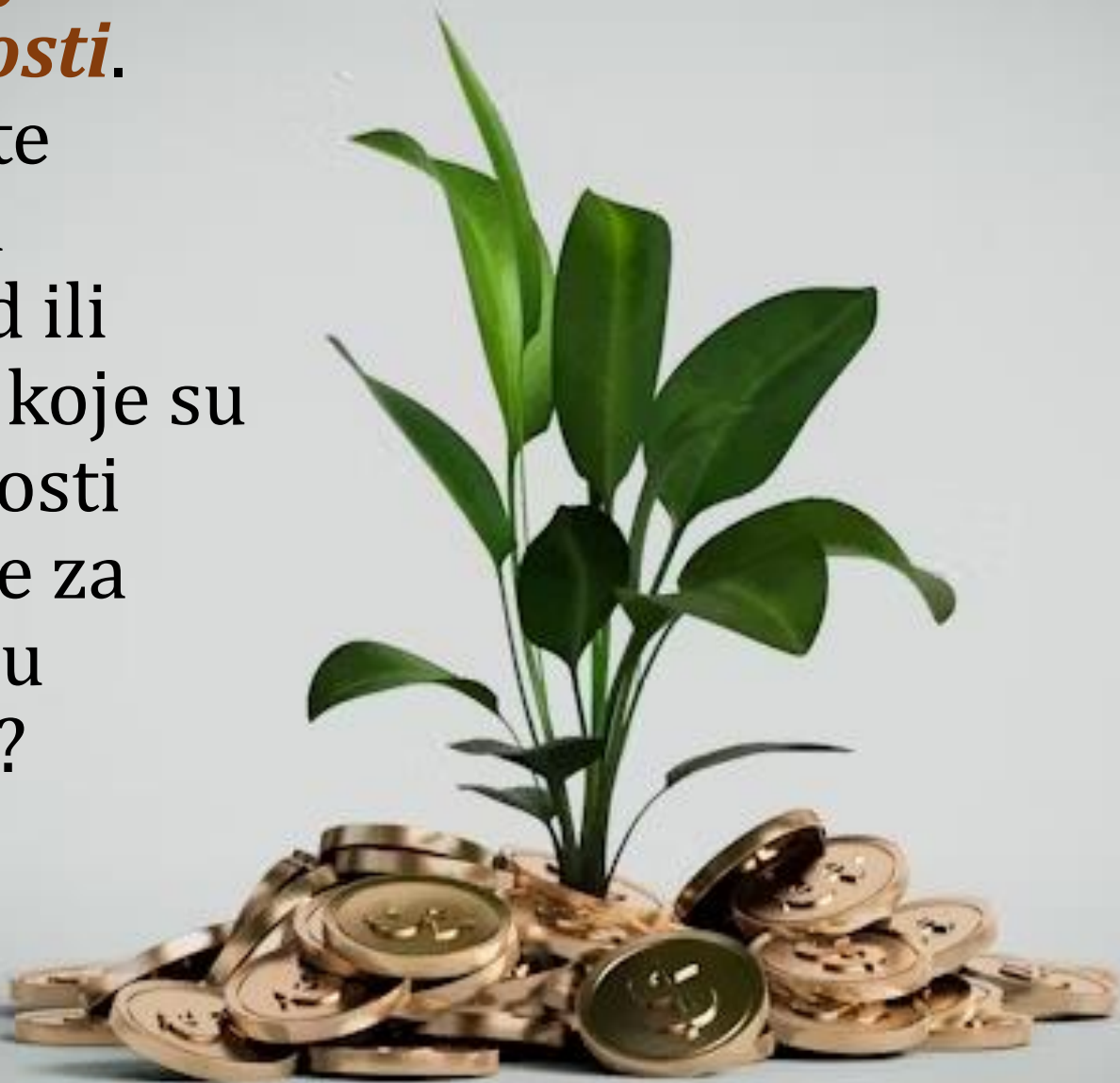
Isporučka vrijednosti.

Kako će kupac znati za proizvod ili uslugu koji se nudi i kako će mu se isporučiti vrijednost?

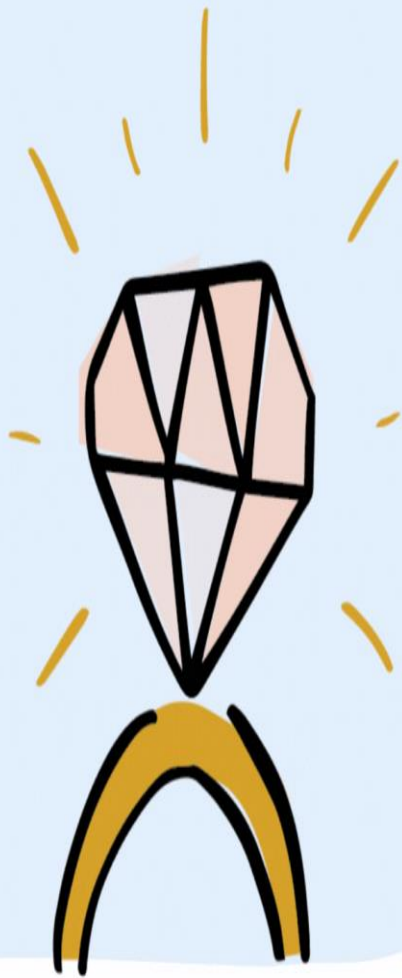
Kreiranje vrijednosti.

Kako ćete
izgraditi
proizvod ili
uslugu i koje su
mogućnosti
potrebne za
izgradnju
rješenja?

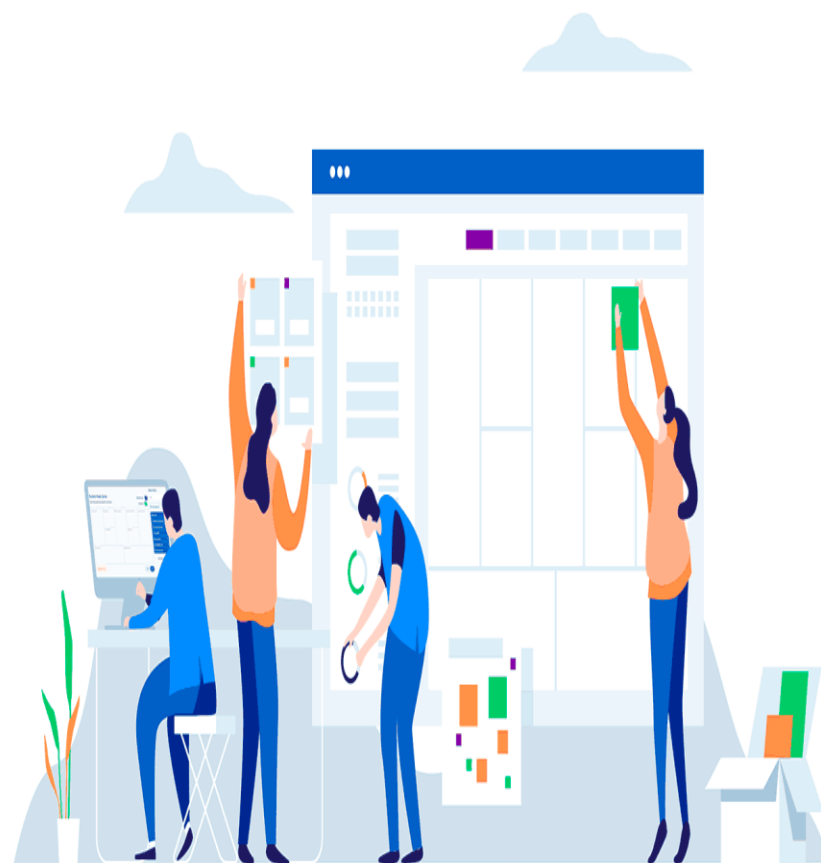
Vrednovanje partnerstva. Na koga se treba oslanjati u lancu vrijednosti? Ko su spoljni igrači sa kojima trebate da se udružite u ovom poduhvatu i zašto bi željeli da se udružuju sa vama?

- **Prikupljanje vrijednosti.** Kako ćete generisati prihode od kupaca? Ko će platiti za vaše rješenje? Koliko ćete naplatiti?
- **Finansiranje vrijednosti.** Odakle ćete dobiti sredstva za podršku vašem poduhvatu kroz rane faze i aspekte skaliranja, odnosno povećanja aktivnosti?

Inoviranje poslovnog modela

Iako je poslovni model **prezentacija trenutne poslovne logike preduzeća**, inoviranje poslovnog modela definiše se kao aktivnost ili proces u kojem se **osnovni elementi preduzeća i njegova poslovna logika transformišu** s namjerom postizanja operativnog i strateškog napretka.

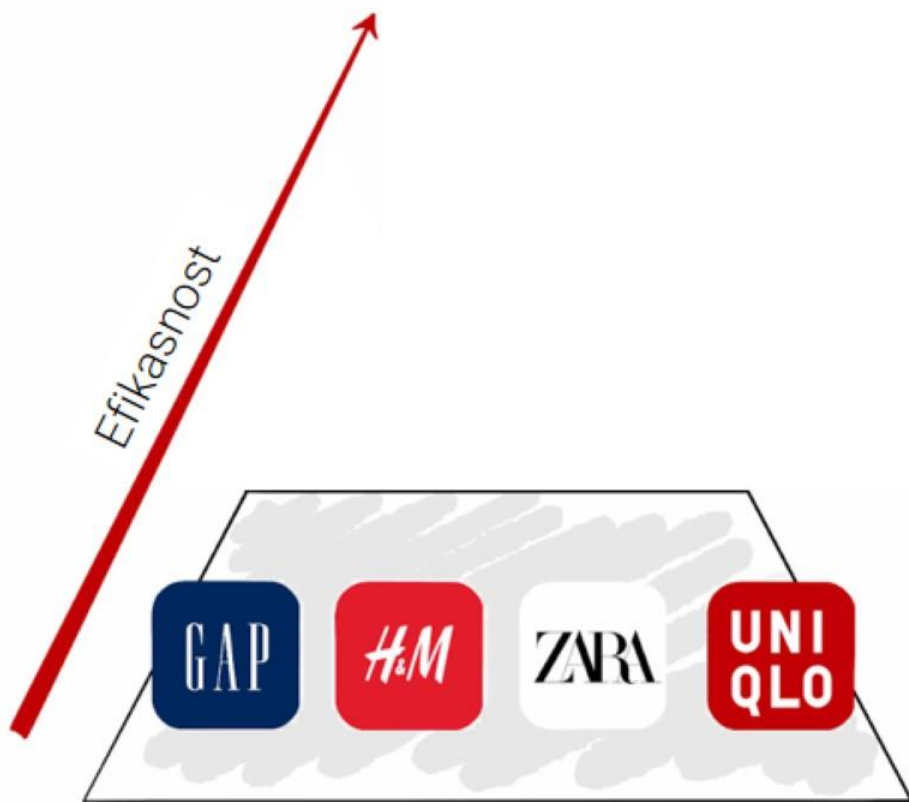

Inoviranje poslovnog modela

Preduzeća treba da reaguju na dinamične zahtjeve i promjene u svom poslovnom ekosistemu, na primjer zbog sve većeg ***pritiska na troškove, prijetnje lakom zamjenom i stalnom potrebom za diferencijacijom*** (Carayannis et al., 2015).

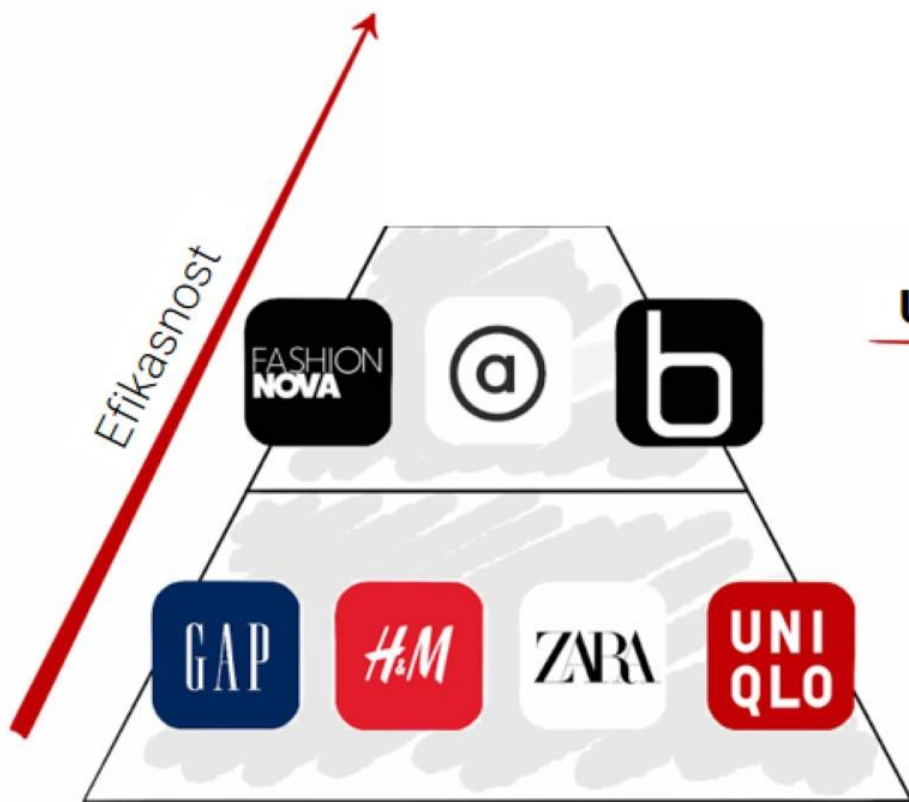
Evolucija industrije „brze mode“

Brza moda

- Early 1990's – Spain / Europe
- Pioneer: Zara

Evolucija industrije „brze mode“

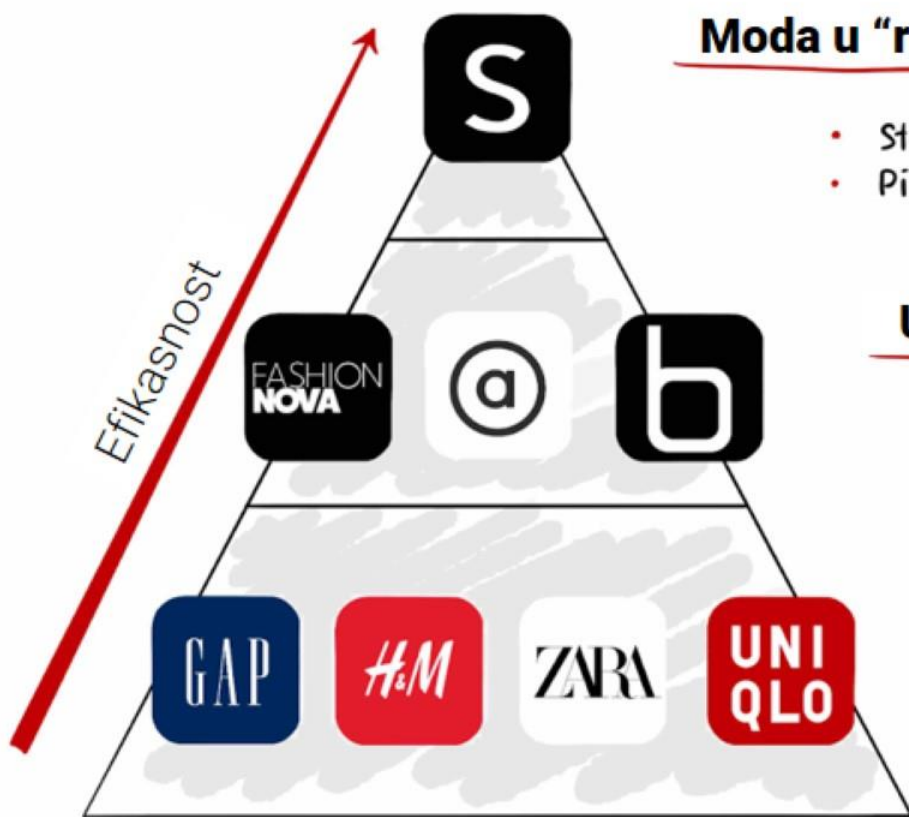
Ultra brza moda („direct-to-consumer“)

- Start: Mid 2010's – United Kingdom
- Pioneers: ASOS, Fashion Nova, Boohoo

Brza moda

- Early 1990's – Spain / Europe
- Pioneer: Zara

Evolucija industrije „brze mode“

Moda u “realnom vremenu”

- Start: 2020's – China
- Pioneer: Shein

Ultra brza moda („direct-to-consumer“)

- Start: Mid 2010's – United Kingdom
- Pioneers: ASOS, Fashion Nova, BooHoo

Brza moda

- Early 1990's – Spain / Europe
- Pioneer: Zara

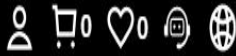
Free Standard Shipping *Conditions apply

Free Returns *Conditions apply

No Hidden Fees Pricing & Tariff FAQ

SHEIN

christmas

Categories ▾ New In Sale Women Clothing Kids Curve Men Clothing Shoes Underwear & Sleepwear Home & Kitchen Jewelry & Accessories Beauty & Health Baby & Maternity Bags & Luggage < >

Hot Sellers

New Arrivals

SHEIN Collections

Black FRIDAY

QuickShip

EARLY ACCESS

SHIPPED FROM OUR **LOCAL WAREHOUSE**

SCORE UP TO 90% OFF

ROMWE

EMERY ROSE

MOTF

Women

Curve

Kids

Men

Fall & Winter

Jewelry & Accessories

Underwear & Sleepwear

Cell Phones & Accessories

- Shein je brzom modi dao potpuno novo značenje **koristeći AI tehnologiju za identifikaciju trendova** i isključivo je onlajn model za proizvodnju hiljada odjevnih predmeta u rekordnom vremenu.

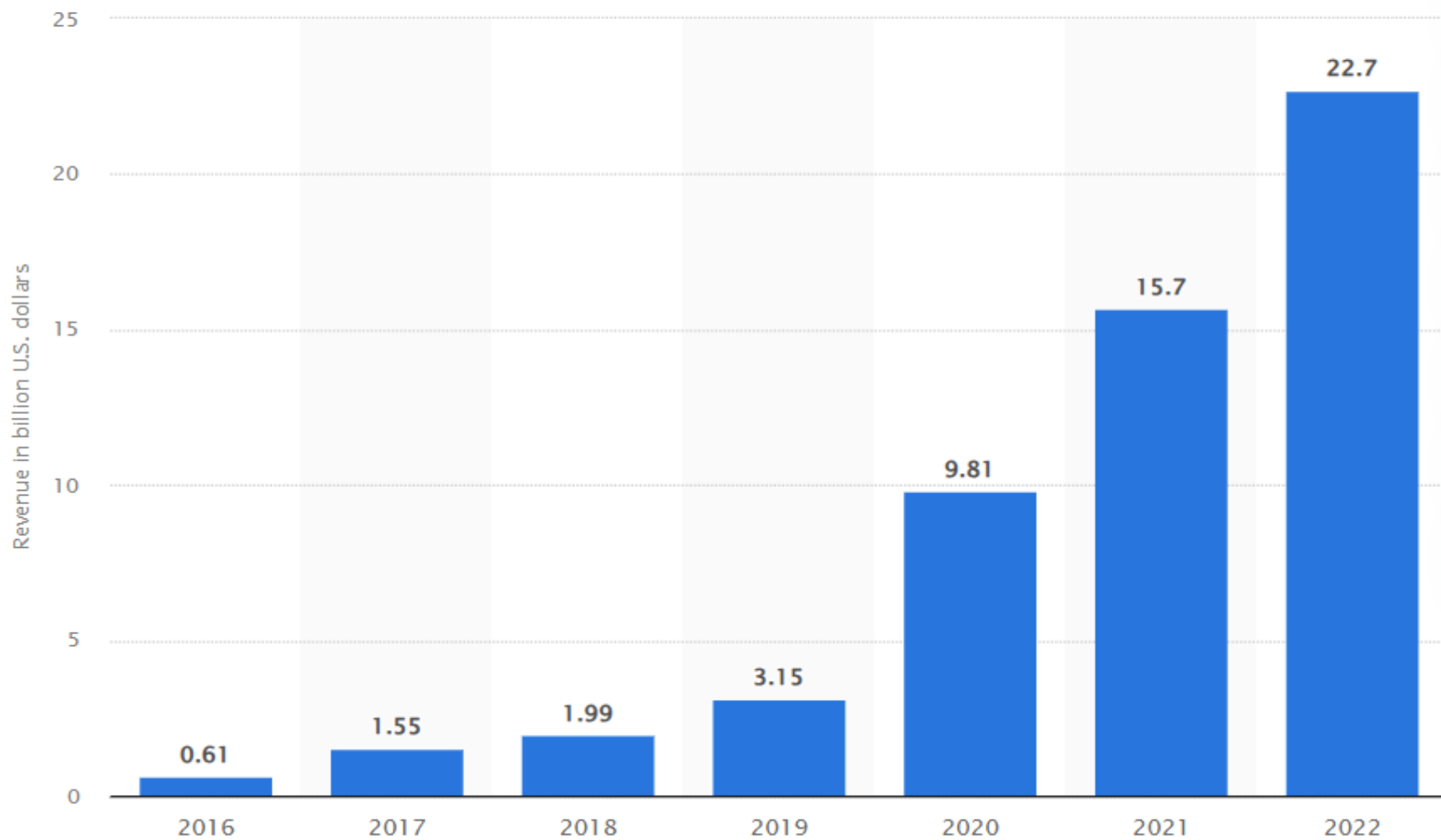
Analitičari su Shein poslovni model nazvali "**maloprodajom u realnom vremenu**", jer za proizvodnju novog dizajna može biti potrebno samo tri dana.

SHEIN

Estimated annual revenue of Shein from 2016 to 2022

(in billion U.S. dollars)

Ko su najveći konkurenti Netflixu?

Ako pitate Netflix?

„Fortnite nam je
veći konkurent
nego HBO i češće
gubimo od njega.“

Reed Hastings
januar 2019.

NETFLIX

Redizajniranje poslovnih modela

- Nove informacione tehnologije takođe omogućavaju **dizajniranje inovativnih i potpuno novih poslovnih modela**, koji često dovode do poremećaja u postojećim industrijama i tržištima (Bouwman et al., 2018; Pucihar et al., 2016). U takvim dinamičnim tržišnim uslovima ***nijedan poslovni model ne može biti statičan i trajati vječno!!!***
- Svako preduzeće mora **kontinuirano preispitivati, redizajnirati i razvijati svoj poslovni model**, kako bi vremenom ostalo **konkurentno!**

Perspektive inovacije BM

Fos i Sabi (Foss & Saebi, 2017) sugerišu da literatura o inoviranju poslovnih modela pruža dvije različite perspektive inovacije poslovnih modela, uključujući ***promjene u arhitekturi poslovnog modela*** i ***promjene u jednoj ili više komponenti u BM.***

Studija slučaja 8

Šta toči gorivo u Uber-ov motor rasta?

- ✓ Inovativni poslovni model koji je izazvao revoluciju u prevozu putnika lansiran je 2010. godine.
- ✓ Radi se o Uberu, koji je za samo 10 godina od osnivanja, u novembru 2020. godine dostigao tržišnu vrijednost 61,01 milijardi US\$. Danas vrijedi 191 milijardu US\$!!!

U narednom videu i studiji slučaja posvećenoj Uberu, pogledajte, pročitajte i razmislite šta je to “što toči gorivo u Uberov motor rasta”?

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ECONOMICS

Market cap history of Uber from 2019 to 2025

\$191.84B
9 Nov 2025

2.7. Kanvas poslovno modeliranje - The Canvas

 Praktična alatka za **skiciranje definisane strategije i njezinu implementaciju unutar organizacionih struktura, procesa i sistema** je Kanvas (Canvas, platno, slika) okvir za poslovno modeliranje.

 Poslovni model Kanvas predložio je Aleksandar Ostervalder u svojoj knjizi: *Stvaranje poslovnih modela* (Osterwalder & Pigneur, 2010).

Upravo držite knjigu namijenjenu vizionarima, onima koji mijenjaju pravila igre i onima koji žele izazvati zastarjele poslovne modele te stvoriti tvrtke sutrašnjice. Ovo je knjiga za . . .

Stvaranje poslovnih modela

AUTORI

Alexander Osterwalder i Yves Pigneur

SUDJELOVALA JE

zadivljujuća skupina od 470 praktičara iz 45 zemalja

DIZAJN

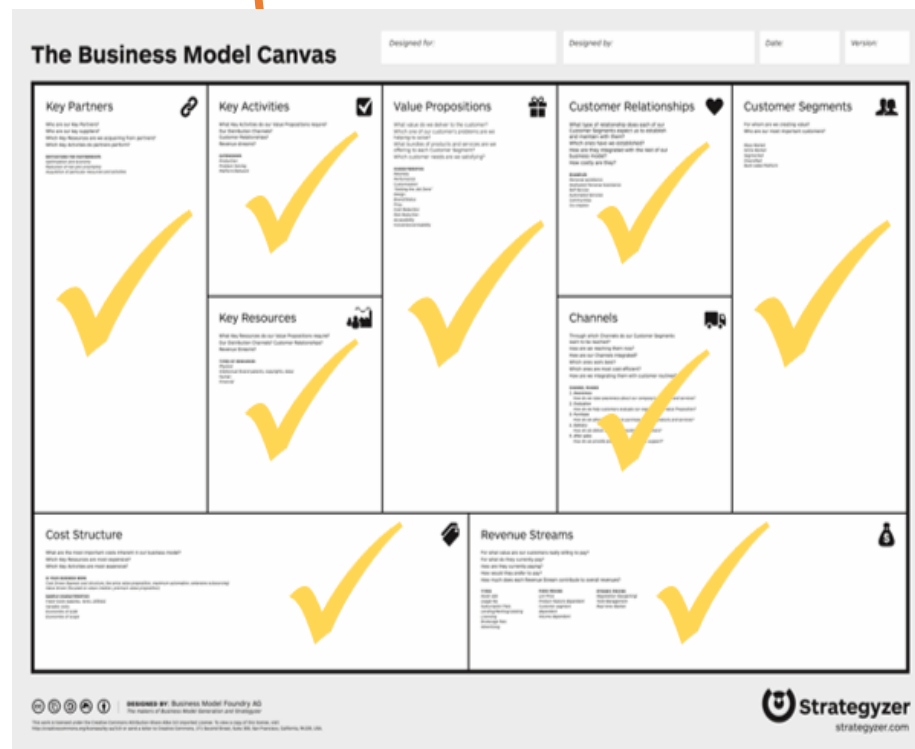
Alan Smith, The Movement

Kanvas (Canvas, engl. platno, slika) *okvir za poslovno modeliranje*

Kanvas je praktično orijentisan okvir poslovnog modeliranja i sastoji se od devet gradivnih blokova, uključujući:

- prijedlog vrijednosti,
- ključne partnere,
- ključne resurse,
- ključne aktivnosti,
- odnos sa kupcima,
- kanale komunikacije i distribucije,
- segmentaciju kupaca,
- tokove prihoda, i
- strukturu troškova (Osterwalder & Pigneur, 2010)

Poslovni model canvas (platno)

Ključni partneri

Ključne aktivnosti

Prijedlog vrijednosti

Odnosi sa kupcima

Segmenti kupaca

Ključni resursi

Kanali distribucije

Struktura troškova

Novčani prilivi (prihodi)

POSLOVNI MODEL KANVAS Uber

Ključni partneri

- Vozači
- Lobisti
- Investitori
- Drugi partneri

Ključne aktivnosti

- Razvoj i poboljšanje platforme (aplikacije)
- Marketing
- Promocija prodaje s ciljem privlačenja novih klijenata
- Komunikacija sa vozačima, klijentima i partnerima

Ključni resursi

- Mreža (vozači i klijenti)
- Platforma
- Tehnološki talenti
- Poboljšanje algoritama i analiza podataka
- Imidž brenda

Ključne vrijednosti

Za vozače:

- lako započinjanje
- Mogućnost zarade
- Jednostavnost pristupa većem broju putnika
- Sloboda izbora radnih časova

Za klijente:

- bezbjednost i sigurnost
- šansa da se koriste usluge po cijeni nižoj od taksi prevoza
- povoljan način plaćanja usluge

Odnosi sa klijentima

- Korisnik usluge prevoza ključna je komponenta
- Isti slučaj je i sa vozačima
- Javnost
- Regulatori

Kanali distribucije

- Od usta do usta
- Društvene mreže
- Vaučeri, digitalni oglasi, plaćeni oglasi
- Pokrivenost u medijima

Segmenti kupaca

- Putnici
- Vozači

Struktura troškova

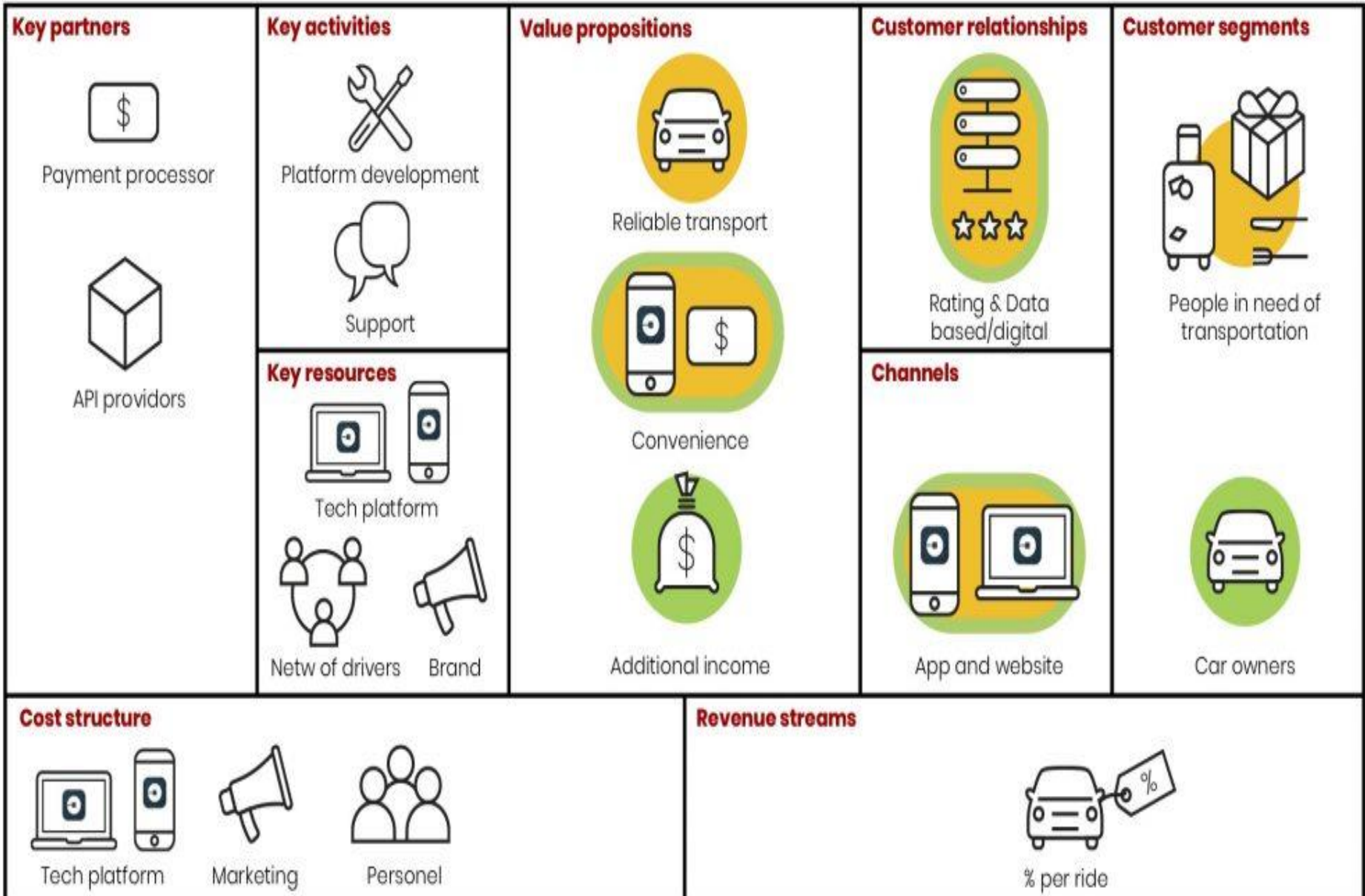
- Troškovi sticanja klijenata
- Pravni troškovi
- Troškovi osiguranja
- Istraživanje i razvoj
- Lobiranje i saglasnosti
- Održavanje platforme
- Infrastrukturni troškovi
- Podrška klijentima

Tokovi prihoda

- Prihod od cijene usluge prevoze
- Naknada za licencu
- Oglašavanje, naknada za isporuku, udio u prihodu

BMI • Business model canvas

UBER

Zašto je canvas široko prihvaćen model?

- ❑ Predstavljanje inovativnih poslovnih modela u formi kanvasa, opšteprihvaćeni je način **skiciranja ključnih vrijednosti** za najbitnije stakeholdere i **strategija isporuke tih vrijednosti**.
- ❑ Takođe, koristi se i kao moćna prezentaciona alatka, pogotovo na sesijama predstavljanja poslovnog modela ili inovacije rizičnim kapitalistima **na pičing sesijama (pitching sessions)** ili drugim investitorima tokom poslovnih sastanaka.
- ❑ 180 s do 300 s je uobičajeno trajanje sesija.

2.8. Lean startup proces – The Lean start up

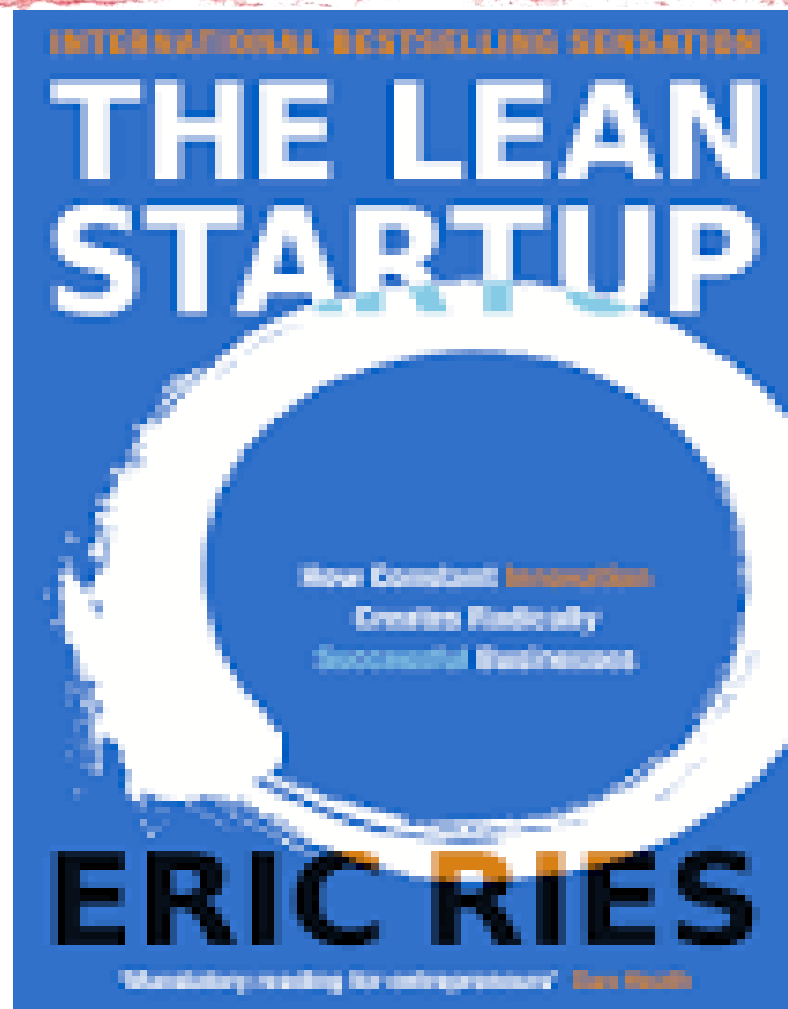
Prema višedecenijskoj formuli, pišete poslovni plan, predstavite ga investitorima, okupite tim, predstavite proizvod i počnete da prodajete najjače što možete. I negdje u ovom nizu događaja **vjerovatno ćete pretrpjeti fatalni neuspjeh** (Blank, 2013).

Na koji način **skratiti proces lansiranja novog preduzeća** ili novog proizvoda unutar postojećeg **preduzeća uz minimalne troškove i minimiziranje rizika od propasti**, bili su neki su od razloga koji su Erika Risa (Eric Reis), serijskog preduzetnika i rizičnog kapitalistu „natjerali“ na drugačiji pristup u razvoju startapa i proizvoda.

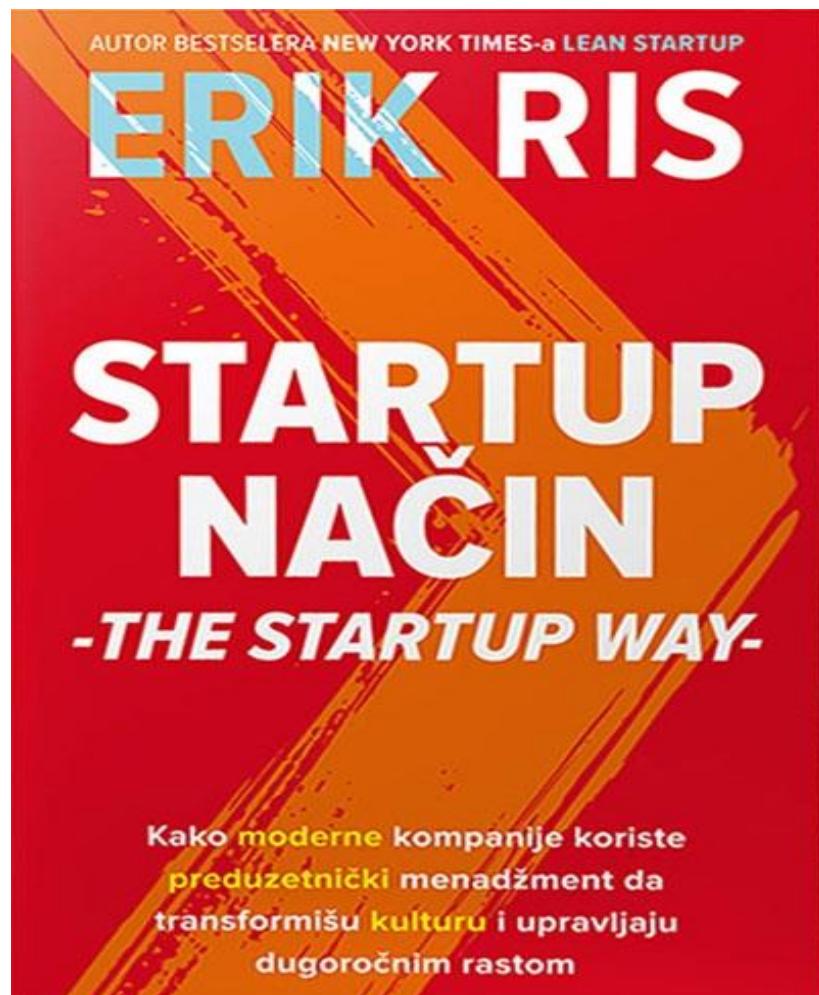
The Lean Startup

- Autor je knjige *The Lean Startup* (Reis, 2011) koja je nedugo nakon objavljivanja postala manifest The Lean startup pokreta i modernog preduzetničkog menadžementa.
- Lin startup pokret uglavnom se pripisuje dvojici pojedinaca, **Eriku Risu i Stivu Blanku** (Steve Blank), mada su i drugi poput Boba Dorfa, Aleksandera Ostervaldera (Alexander Osterwalder) i Iva Pignjera (Yves Pigneur) takođe doprinijeli pokretu.

Lin startup u velikim kompanijama

- ❑ 2017. godine Erik Ris objavio je knjigu *Start ap način* (The Startup Way), u kojoj objašnjava na koji način je primjena njegove metodologije u velikim korporacijama, kao što je General Electrics, drastično smanjila vrijeme i troškove lansiranja novih proizvoda.
- ❑ Lin startup metodologija može biti posebno uspješna za stvaranje inovativnih proizvoda u velikim kompanijama (Nobel, 2013).

Povratna informacija – pivotiranje – redefinisavanje početnih hipoteza

✓ Na osnovu **dobijenih povratnih informacija sa tržišta kod *razvoja proizvoda u iterativnim koracima***, testira se opravdanost pretpostavke (početne hipoteze) **da li je proizvod** i u kojem obliku, i sa kojim funkcijama **potreban na tržištu?**

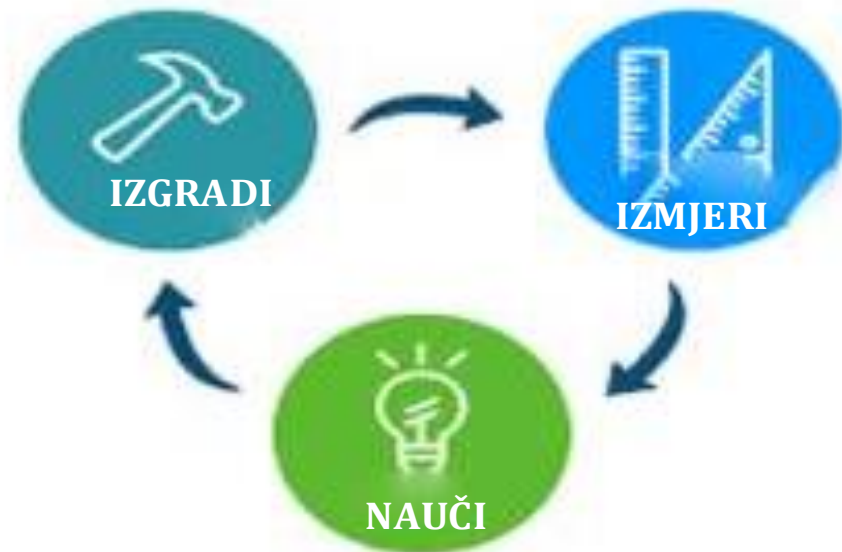
Povratna informacija – pivotiranje – redefinisanje početnih hipoteza

Nakon dobijanja povratnih informacija, slijedi **pivotiranje**, odnosno okretanja u krug, kroz *redefinisanje početnih hipoteza i poslovnog modela*, kreće se u realizaciju naprednijih i višefunkcionalnijih modela, ako je neophodno i na druga tržišta, nego što je to prvobitno zamišljeno.

Povratna informacija – pivotiranje – redefinisanje početnih hipoteza

- Veliki značaj ove nove paradigme preduzetničkog menadžmenta je da se **znatno skрати vrijeme lansiranja novog proizvoda**, koju možemo da sumiramo na sljedeći način:

MVP - minimalno održivi proizvod

Ne postavljajte pitanje:
„Može li ovaj proizvod
biti izrađen?“ već
postavite pitanje: **„Da li
ovaj proizvod treba da
bude izrađen?“**

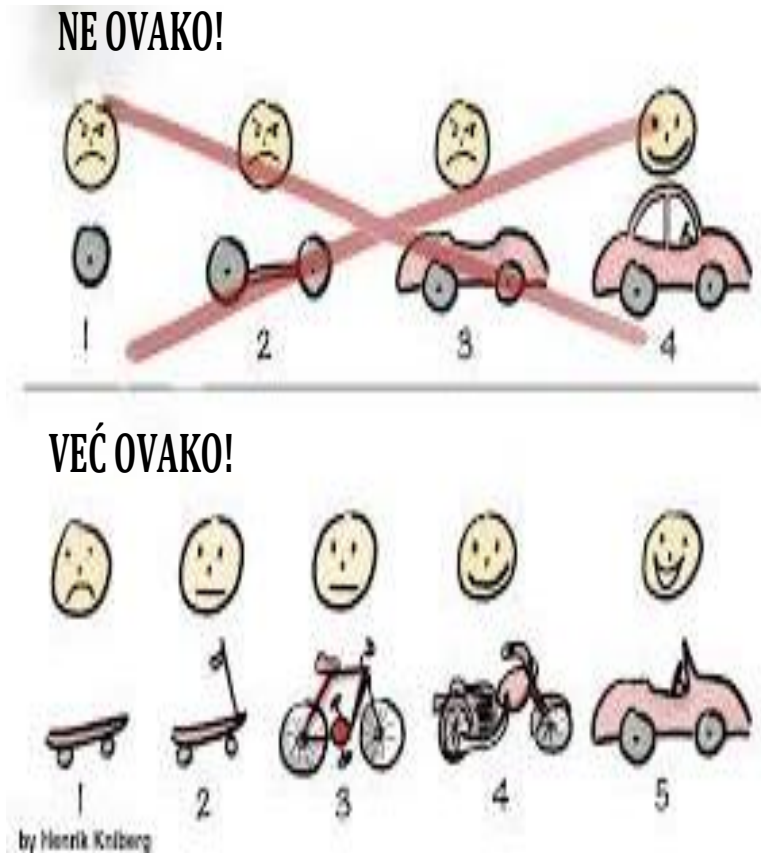
- MVP je ona verzija proizvoda koja omogućava potpuni zaokret petlje *Izgradi-Izmjeri-Uči* (Build-Measure-Learn loop) uz minimalnu količinu napora i najmanje vremena za razvoj (Reis, 2011, str. 82)

Važna kompenzaciona sila, koja proces osnivanja preduzeća može učiniti manje rizičnim pojavila se sa knjigom Rejsa.

❑ To je metodologija koja favorizuje eksperimentisanje u odnosu na složeno planiranje, povratne informacije kupaca umjesto isključivo intuicije i iterativni dizajn u odnosu na tradicionalni razvoj „velikog dizajna unaprijed“.

❑ Poslovno eksperimentisanje favorizuje izvršenje u odnosu na planiranje, olakšano testiranjem hipoteza i „izlaskom iz zgrade“ (get out of the building) postupkom radi procjene ideja sa stvarnim kupcima (Blank, 2005).

Eksperimentisanje

- Akciono orijentisano, spretno i često **jeftino eksperimentisanje** može pomoći da se ideje brzo pokrenu i identifikuju i **privuku prvu grupu kupaca** (Bocken & Snihur, 2019).
- Iako je metodologija stara samo nekoliko godina, njeni koncepti - poput „**minimalno održivog proizvoda**“ i „**okretanja**“ - brzo su se udomaćili u startup svijetu, a poslovne škole su već počele prilagođavati svoje nastavne planove i programe kako bi ih podučavale (Blank, 2013)

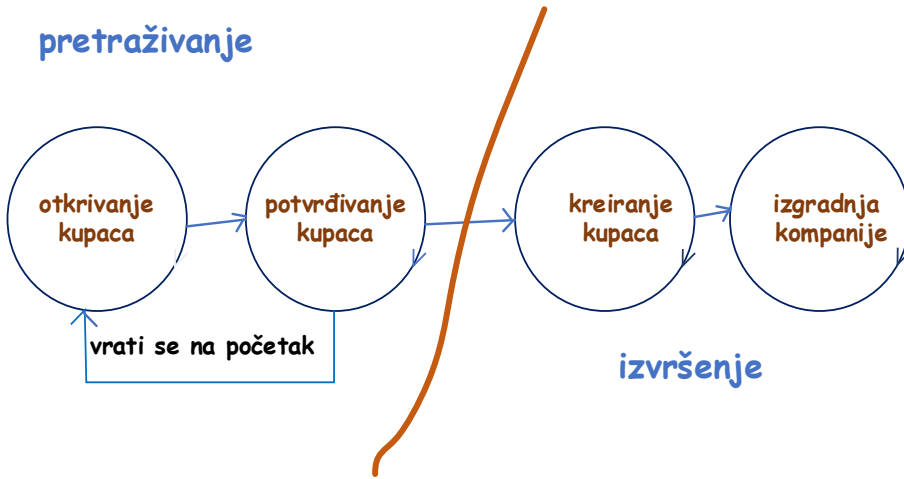

Preduzeća *kreiraju red a ne kaos*

- Koristeći Lin startup pristup, **preduzeća *kreiraju red a ne kaos*** koristeći alatke koje testiraju njihovu viziju u kontinuitetu.
- Lin startup je metodologija za razvoj preduzeća i proizvoda **koja ima za cilj da skрати cikluse razvoja proizvoda i brzo otkrije da li je predloženi poslovni model održiv.**
- To se postiže usvajanjem kombinacije ***eksperimentisanja vođenog poslovnom hipotezom, ponovljenih izdanja proizvoda i potvrđenog učenja.***

Iterativna izgradnja proizvoda ili usluga

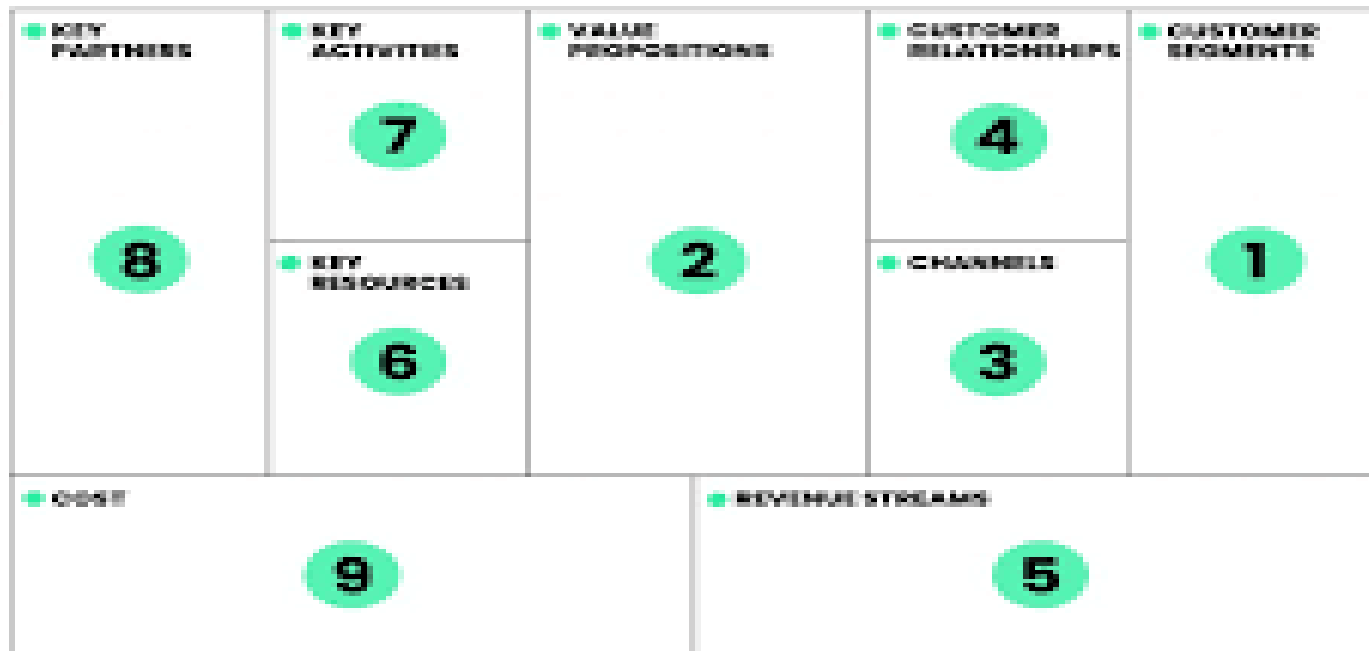

Od ključne važnosti za Lin startup metodologiju je pretpostavka da kada startup kompanije ulažu svoje vrijeme u **iterativnu izgradnju proizvoda ili usluga** kako bi zadovoljile potrebe ranih kupaca, **kompanija može smanjiti tržišne rizike i zaobići potrebu za velikim iznosima početnog finansiranja projekata** i skupim proizvodima lansiranja i neuspjeha.

Tri ključna principa Lin startup metodologije su:

Umjesto pisanja komplikovanog biznis plana, sumirajte svoje hipoteze (pretpostavke) u okvir koji se naziva „*kanvas*“ (*slikovni poslovni model*):

| BUSINESS MODEL CANVAS

Tri ključna principa Lin startup metodologije su:

“Get out of the building – izađi iz zgrade” pristup razvoja kupaca koji testiraju hipoteze. Na osnovnu mišljenja kupaca o svim bitnim elementima, model proizvoda se iterativnim postupcima unapređuje i razvija.

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ECONOMICS

Tri ključna principa Lin startup metodologije su:

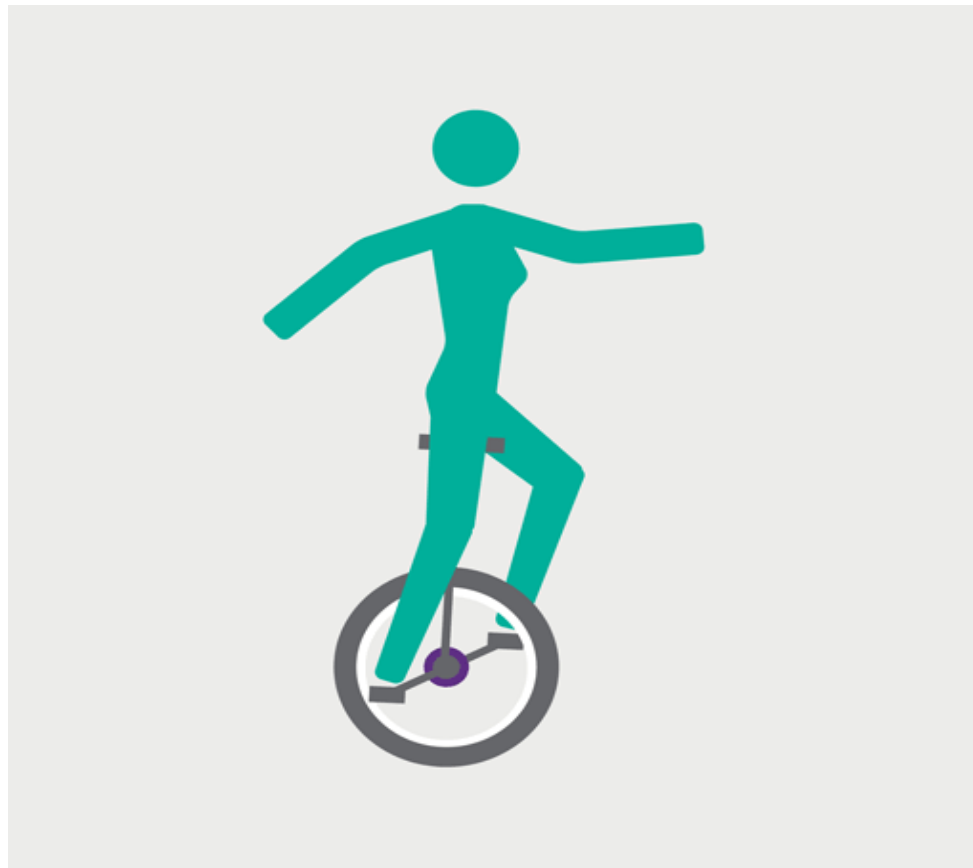

„Agilni razvoj - agile development“ pristup koji potiče iz industrije softvera. Radi se o postupku komplementarnom sa prethodnim principom i čiji ishod je izgradnja MVP – minimalno održivog proizvoda kojeg prihvataju rani kupci.

Lean startup u korporacijama

Primjena Lin startup metodologije u velikim korporacijama podrazumijeva i ***paralelan proces prihvatanja korporativnog preduzetništva kao poslovne filozofije*** i izmjenu organizacione kulture uz prihvatanje preduzetničke kulture.

Studija slučaja 9 – Blue river

Na koji način funkcioniše eksperimentisanje kao sastavni dio Lin startup metodologije, predstaviceemo devetom studijom slučaja na primjeru Blue River tehnologije i njenoj primjeni u poljoprivredi.

